

УДК: 021

*Спрінсян В. Г., канд. мистецтвознавства, доцент,
Національний університет «Одеська політехніка», м. Одеса*

СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ЧИТАННЯ СЕРЕД СТУДЕНТСТВА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Анотація. У дослідженні розглядається проблемне питання необхідності читання у сучасному світі, де панує динамічний потік інформації та короткі формати контенту, проте читання книг втрачає свою популярність, особливо серед молоді. Автором акцентовано на ролі читання в сучасному суспільстві, яке змінюється під впливом нових технологій та ставлення студентства до читання наразі.

Ключові слова: читання, інформація, соціальні мережі, короткі відео, сучасний світ.

Читання – це складний когнітивний процес, що включає декілька етапів: декодування тексту, розуміння його змісту та інтеграцію нової інформації з уже наявними знаннями. У сучасному світі, коли люди постійно стикаються з великим потоком інформації, важливо розуміти, як саме вони сприймають те, що читають.

Використання цифрових інструментів, як-от програми для швидкого читання або сервіси з перевіркою розуміння тексту, може допомогти вдосконалити навички читання. Розвиток критичного мислення, аналіз інформації, формулювання власної думки та вміння ставити під сумнів твердження авторів – усе це є ключовими факторами для сприйняття читання в сучасному світі. Молоді люди частіше обирають короткі доповіді та статті, публікації та пости в соціальних мережах, аніж довгі тексти та книги. Це може призводити до зниження здатності до глибокого читання, аналізу складних текстів та формулювання власної думки. Дехто з молодих людей надає перевагу аудіо- та відеоформатам.

З появою чату GPT актуальність читання впала на деякий відсоток. Згідно з дослідженням Pew Research Center 2021 року, лише 63 % американців, старші за 18 років, читали книгу за останній рік, порівняно з 72 % у 2012 році.

За даними опитування, яке ми провели серед студентів Національного університету «Одеська політехніка», 56 % студентів віддають перевагу перегляду фільму. Серед студентів Інституту гуманітарних наук 59 % здобувачів вищої освіти проголосували за перегляд відео або фільму (рис. 1). З цього можна зробити висновок, що в сучасному суспільстві люди надають перевагу отриманню інформації через розваги. Але за даними іншого опитування 64 % студентів обирають саме паперовий формат книги.

Можливо, зараз читання не є таким актуальним, як було 50–100 років тому, але, подивившись статистику можна сказати, що українці люблять читати.

Використання цифрових інструментів для читання, як-от електронні книги, програми для читання та інші, може мати як позитивні, так і негативні наслідки.

Рисунок 1 – Відсоток здобувачів вищої освіти
Національного університету «Одеська політехніка»
(Відсоток взято з опитування у телеграм-каналі Інституту
гуманітарних наук Національного університету «Одеська політехніка»)

Рисунок 2 – Частота використання дозвіллевої практики читання книжок
із 2018 до 2023 р. (за матеріалами Media Center Ukraine – Ukrinform)

Як видно з рис. 2, статистика популярності читання в період із 2019 до 2021 р. в Україні зростає щодо читання щодня.

Вибір формату книги – паперового чи електронного – є суто індивідуальним рішенням, яке ґрунтується на особистих вподобаннях та потребах. Це цілком нормально, адже люди мають різні читацькі звички та сприйняття інформації.

Звичайно, сучасний світ динамічно розвивається, і це неминуче впливає на різні аспекти нашого життя, включно з читацькими практиками. Проте це не означає, що щось звичне та традиційне має зникнути безслідно. Для деяких людей паперові книги не просто є джерелом тексту, а й носієм емоцій та спогадів, пов'язаних із певними почуттями та враженнями, отриманими під час читання.

Важливо зазначити, що читання, незалежно від формату книги, залишається одним із найважливіших складників людської культури та саморозвитку. Це беззаперечний факт, підтверджений численними дослідженнями та історичним досвідом. Зростання популярності електронних ресурсів значно впливає на ринок друкованих книг, поступово витісняючи їх на другий план. Завдяки доступності онлайн-бібліотек, електронних та аудіокниг читання стало доступним у будь-якій точці світу. Однак значна частина читачів у всьому світі, включно з Україною, все ще віддає перевагу друкованим книгам.

Це призвело до чіткої поляризації думок: частина людей не сприймає читання з екранів, інші ж не розуміють, як можна читати друковані книги.

Висновки. Отже, серед сучасних тенденцій можна виділити зростання популярності нових жанрів та розвиток онлайн-платформ для книголюбів. Зараз кожна людина може прочитати книгу будь-де – у вагоні метро або на лавочці в парку. Сучасні тенденції допомагають у розумінні та персоналізації запитів читача, адже тепер для того, щоб зрозуміти, який жанр людям до вподоби, достатньо продивитися дані бібліотек на будь-якому пристрої.

Список використаних джерел

1. Авраменко О. В. Вплив TikTok на читацьку активність молоді. *Київський національний університет імені Тараса Шевченка*. 2022
2. Авраменко О. В., Іванова О. О. Особливості використання TikTok українською молоддю. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Педагогічні науки*. 2022. № 153(1). С. 142–149.
3. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 29.04.2024).
4. Читомо: Читання в Україні – 2018. Дослідження КМІУ, 2018. URL: <http://data.chytomo.com/chytannya-v-ukrayini/> (дата звернення 26.04.2024)
5. Рейтинг Книг року «Наш Формат». 2021. URL: <https://nashformat.ua/top-books> (дата звернення 26.04.2024).

